

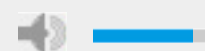
CMOK

METOD ZUPAN / 4. 2. 2022 - 13.30 / TEATER V ETER

00:00:00

00:11:19

2022-02-04-teater-v-eter-cmok.mp3

Obzorje se je razprostiralo kot rdeč ocean, prostran in teman, pod njim se je bohotal lesketajoč žametni zaliv, sredi njega pa dva zaljubljenca, gledajoč globoko v temne oči drug drugega, ki blestijo druga v drugo - in ko so to zagledale, so se njune ustnice približale in se spojile v prvi poljub.

Občinstvo je posedeno na oder velke dvorane **Španskih borcev** in gleda v prostrano zaveso. Pred njo na levem koncu odra v žarometnem stožcu sedi glasbenik **Tomaž Grom** in uglašuje elektrificirani kontrabas. Ta z močnimi basi vibrira do te mere, da vibrirajo tudi vsi predmeti, ki z njegovim ogrođjem oziroma strunami stopijo v stik. Zavesa se nenadoma razgrne in v našem vidnem polju zažari rdeč deftin stolov praznega auditorija. Prva v vrsti trinajstih slik, ki jih med seboj loči razpiranje in zastiranje gledališke zaveso, dokler se ta ne zapre. Ko se nam ponovno razpre pogled v dvorano, v njej opazimo okončine dveh golih teles, ki se sprva počasi valjata čez stole, v naslednji sliki pa se počasi gibata po labirintu, ki ga tvorijo koridorji med praznimi sedišči.

Opisano je uprizoritveni princip plesnega performansa **Poljub** v produkciji **Vie Negative**, ki smo si jo ogledali 30. januarja. Naslov indicira tudi osrednji motiv, ki ga avtorica **Kristina Aleksova** in soplesalec **Loup Abramovici** mede predstavo preigravata. Slovenščina poljub definira kot dotik z ustnicami v znamenje ljubezni in vdanosti, od koder tudi etimološko izvira. A kakor nas opozori redkobeseden, a poveden spremni tekst predstave, je ta lahko tudi *tvegan* in *nevaren*. Poljub pa je lahko tudi *smrtna obsodba*: polj-ubiti.

Na telesni ravni je poljub kompleksno vedenje, ki zahteva precejšnjo mišično koordinacijo, ki vključuje 34 obraznih mišic in še dodatnih 112, ki uravnavajo našo telesno držo. V družbeno-kulturnem smislu je njegov pomen še bolj obširen in večplasten. Poljub si je v zahodni družbi prisvojil diskurz romantičnosti, ki nam pred njegovimi temačnimi plastmi – Judežev poljub, poljub smrti, kužen poljub, manipulativni poljub – hoteno zakriva oči. Dramaturgija predstave občinstvo popelje skozi različne slike, v katerih se z vsakim vnovičnim odprtjem zavese venomer skriva nova dimenzija poljuba. S tem doseže svežo obravnavo utrujenega motiva, ki ostane pozorna na njegovo večplastnost in aktualne družbene razsežnosti.

Slednje omogoča preiščena inscenacija performansa v za Vio Negativo značilnih kostumih – oziroma njihovi odsotnosti. Telesi Aleksove in Abramovicija v predstavi ne pripadata njima, temveč sta nikogaršnji – fizični manifestaciji presečišča našega dožemanja teles kot bioloških *in* družbenih konceptov. Poleg tega sta telesi mladi, beli, vitki in brezizrazni, z eno besedo normativni in zato samoumevni, nezaznamovani platni, na katera se lahko proecirajo razmišljanja občinstva. Hkrati sta zaradi svoje čistosti – ne zaznamuje ju namreč nobena človeška nesnažnost, kot sta znoj in slina – abstraktni, a tudi zmožni utelešanja raznovrstnih entitet.

V začetnih slikah s tehnično brezhibnostjo kot prahistorični organski tvorbi plavata po morju rdečih stolov. Njuno srečanje je potencialno in se zdi prepuščeno tokovom izven njunega dometa. V naslednji sliki se plesalca vzporedno počasi pomikata med sedišči avditorija in gledata le naravnost predse. Ponovno se zazdi, da bo njuno morebitno srečanje stvar naključja, ker pa sta zdaj že večcelična organizma, njuno eventualno srečanje postane stvar življenja in smrti. Tesnobno vzdušje potencira tudi napeta in nepredvidljiva glasba Tomaža Groma. Potencialni stik organizmov v labirintih sedišč lahko namreč pomeni prokreacijo in življenje, če pa se zgrešita, to pomeni izumrtje. Ker telesi kljub asociacij na prazgodovinske organizme še vedno vidimo tudi kot moškega in žensko, je v anticipaciji njunega srečanja prisoten tudi strah pred potencialnim nasiljem. Poljub kot pobudnik spolnosti in prokreacije, zaradi katere vsi prisotni sploh lahko sedimo na odru Španskih borcev, v hierarhizirani družbi spolne neenakosti v sebi vedno namreč nosi tveganje in igro moči.

Poleg spolne razlike sta ti dve telesi nastopajočih vzpostavljeni v medsebojnem nasprotju tudi po svojem videzu: čvrsto telo nasproti mehjemu. Nasprotje poudari tudi ena izmed slik, ko si plesalca za kratek čas nadeneta eden črno, druga belo majico. V tem prizoru za kratek čas obnemita in se iz avditorija dvorane zazreta na oder, v nas, občinstvo, ki je do te točke okamenelo in oblečeno gledalo njiju. S tem se razbije do tega trenutka enosmerna voejaristična izkušnja, naše razmišljanje pa se usmeri tudi v dinamiko moči, prisotno v pogledu. V sodobni kapitalistični industriji užitka ima privilegirano funkcijo prav pogled, način njegovega vihtenja pa pove vse o tem, kdo z njim gospoduje.

Plesalca v predstavi vendarle tudi prispeta do stika ustnic, ki pa ni vsakdanji poljub, ampak najdaljši, kar smo jih videli na ljubljanskih odrih. Njuna bližina in kompromitirana pozicija v tistem trenutku drastično spremenita dinamiko predstave. Telesi, spojeni pri ustnicah, se kar čez sedeže parterja odpravita ven iz dvorane, da bi nadaljevala intimnost stran od vojerskih oči občinstva in rahlo presvetlih luči dvorane.

Predstava, ki je nastala pod umetniškim vodstvom **Bojana Jablanovca** in producentkim očesom **Špele Trošt**, učinkuje predvsem zaradi uprizorjenih nasprotij: gledalec-performer, moški-ženska, aktivnost-pasivnost, prijetno-grozeče, kar vse zavzema antropološka forma poljuba. V svoji nemosti in uprizorjeni odprtosti za pogled občinstva ta nasprotja ustvarijo platno za projekcijo lastnih predispozicij, hkrati pa s stvarjenjem napetega dogajanja do naslovnega fenomena snovalci predstave do te odprtosti ne ostajajo neopredeljeni. Poljubljanje sprošča koktejl kemikalij, med njimi serotonin, dopamin in oksitoksin z dobrodejnim učinkovanjem na naše počutje ob samem dejanju. Predstava *Poljub* takšnih občutkov ne želi osporavati, vendar je z ustvarjanjem opisane atmosfere odprla prostor za nagovarjanje njegovih negativnih plati. Varen prostor za soočenje z njimi je v občinstvu nagovoril toliko potlačenih čustev in sprostil toliko energije, da je poleg kritika še marsikdo drug, najbrž razmišljujoč, z lahkoto *sam* odkolesaril domov.